

Siunnersuummut oqaaseqaatit**Nalinginnaasumik oqaaseqaatit****1. Aallarniut***1.1 Aallarniutitut oqaaseqaatit*

Siunnersuut siunertaarpoq takornariatitsivinnut aamma tikeraat ornittagaannut Namminersorlutik Oqartussanit Inatsisartut inatsisaat una naapertorlugu pilersinneqartartunut killiliussanik pilersitsinissamik.

Siunnersuut aalajangersimasunik malittarisassiivoq, periarfissiillunilu pisariaqartitsineq tunngavigalugu naleqqussaasarnissamut, tikeraat ornittagaannut ataasiakkaanut pisariaqartitsineq naapertorlugu aaqqissuunneqarsinnaasunik.

Kiisalu aamma siunnersuummi siunertaavoq qularnaassallugu Kalaallit Nunaanni takornarianut soqutigintartut takujuminartullu paasissutissiissutigineqartarnissaat illersorneqarnissaallu.

1.2 Siunnersuummut tunuliaqutaasut

Ukiuni arlaqartuni Naalakkersuisut anguniagarisimavaat takornariatitsinerup inuussutissarsiutitut Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornermi sukarsuit nappataasut ilagilissagaat.

Tikeraat ornittagaat aamma takornariatitsiviit tassaapput iliuusissanut pilersaarummi tunngaviusut ilaat, takornariatitsinerup inuussutissarsiutitut kalaallit aningaasarsiorneranni nappataasutut inissisimalernissaa siunnerfigalugu. Siunnerfiuvoq tikeraat ornittagaat aamma takornariatitsiviit tunngavissiissasut annertusisamik pitsanngorsakkamillu misigisassarsiorititsisarnikkut sammisassaqaartitsinikkullu aaqqissuussinissami. Tikeraat ornittagaat aamma takornariatitsiviit qularnaassavaat takornarianit tamanit aningaasarsiornikkut kaaviaartitat annertunerulernissaat, aammalu inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni iluanaarutaasut innuttaasunut amerlanerusunut siaruarterneqarnissaat.

1.2.1. Takornarianut pilerinartut

Takornariatitsisarnermi periusissiap allaaserai iluatsittumik takorniarfiusinnaasut pilerinartut tuniniarneqartarneranni tunngavissat: Tikikkuminartuuneq, unnuisarfiit pitsaasut, nerisassat puigunaatsorsiuataasartut minnerunngitsumillu sammisassat misigisassallu ornitami neqeroorutaasartut.

Nunani allani misilittakkat takutissimavaat tikeraat ornittagaat qitiulluinnartartut takornarianit ornigarluarneqartartunik ineriartortitsisarnerni, taamalu pingaaruteqarluinnartarlutik takoqqusaarutitut tikeraanillu misigisassarsiorniartunik aggiasoqarluarnissaanut ussasaarinerni.

Tikeraat ornittagaannik peqarneq takornariartitsisarnerup annertusarniarneqarnerani soqutiginarsakkamik takutinniakkanut tunuliaqutaasunik saqqummiussuisarnermik annertunerulersitsisarpoq, mamarunartunik summiiffimmi namminermi nerisassanik uuttuinissamut periarfissaqartitsisut, kiisalu tammajuitsussanik kusanartulianik atuakkianillu pisinissamut periarfissaqartitsisarlutik.

1.2.2. Takornariartut tikerartut amerlanerunerat inuussutissarsiortunut iluaqutissanik kinguneqartarpoq

Sumiiffinni namminerni tikeraat ornittagaat aamma takornariartitsiviit ingerlataasarput suliffissaqartitsisut, sumiiffimmi namminermi aningaasanik kaaviiartitseqataasut sammisassaqtitsillutillu.

Takornariartut amerleriaataat tikeraat ornittagaata qammagassai sumiiffimmi namminermi inuussutissarsiornermut annertuumik sunniuteqassapput. Takornariartartut amerlanerulernerat inuussutissarsiortunut isertitsissutissanik annertusisanik pilersitsissapput. Takornariartut amerlanerulernerat unnuiffissanik amerlanerusunik pisariaqartitsinermik pilersitsissaaq, neriniartarfinni suliassanik annertunerulersitissalluni, takornariartitsisartut angallassisartullu il.il. annertunerusunik neqerooruteqalernerannik kinguneqassallutik, kiisalu niuertarfiit sumiiffimmiittut pisisussaqaarnerulissallutik.

Nunani soorlu Norge-mi, Island-imi aamma Tuluut Nunaanni misilittakkat ersarilluinnartumik takutippaat pisortanit pigineqartumik ingerlanneqartumillu tikeraanut misigisassarsiortunullu ornittakkat, nunap nammineq takusassiissutigissallugit pingaartitaanik saqqummiussuisut siuliani allaaserineqartut, namminersortut suliniutinik ineriartortitsisarnerat tapersersorlluartaraat.

Tikeraat ornittagaannut aamma takornariartitsivinnut nunani allaniittunut iluatitsiffiulluarsimasunullu assigiimmik ilisarnaataavoq, tikeraat ornittagaat ingerlatsiviillu sumiiffinni pineqartuni nunap immikkoortuini neqeroorutaareersunut ilassutaalluarlutillu misigisassaqtitsilluartaramik. Arlalitsigut takornarianut qitiusumik ornittakkat namminneq immikkut ussaffinngortarput, takornarianik nutsuisut.

Nunatsinni takuinnarsinnaavagut kulturikkut illorsuit marluk pilersinneqarnikut, Nuummi Sisimiunilu, - tamarmik pisortanit aningaasalersugaasut ingerlanneqarlutillu. Kulturikkut illorsuit taakku marluk unammillersinnaasunik neqerooruteqarfiupput, soorlu ataatsimeersuartarfittut kaffisorniartarfittullu, illoqarfinni taakkunani marlunni

inuussutissarsiorturnut allanut unammillertutut. Qularutissaagunangilarlu kulturikkut illorsuit taakkua marluk imminut akilersinnaasumik ingerlatsinermik tunngavilimmik neqeroorutimikkut illoqarfinni taakkunani namminersorlutik inuussutissarsiuteqartunik ipititsisimangitsut, kisiannili ilassutaalluarsimasut neqeroorutitut pioreersunut, nukittorsarsimallugulu aaqqissuussinernik assigiinngitsunik ingerlatsisarneq, ingerlatsisunut allanut iluaqutaasumik, aamma unnuisarfiutilinnut kiffartuussisartunullu.

Siunnersuutip siuarsassavaa imminut akilersinnaasumik imminullu napatittumik takornariartitsinermi inuussutissarsiorneq, suliffissanik pilersitsiortorfiusumik ingerlatsinikkut. Siunnersuutillu aamma ilanngullugu qularnaassavaa aningaasarsiornikkut annertunerusumik kaaviiartitsisoqarnissaa, sumiiffinnilu ingerlatsineq annertusassallugu.

1.2.3 Piginnittuuneq

Siunnersuut taamaallaat tikeraat ornittagaannut takornariartitsivinnullu pisortanit pilersinneqartunut pigineqartunullu tunngasuvoq, aallaavittullu aamma pisortanit ingerlanneqartunut.

Pisortat pigisaannik tikeraat ornittagaannik aamma takornariartitsivinnik pilersitsiortornerup tunuliaqutaraa paasineqarmat taamak annertutigisunik aningaasaliisarnerit Kalaallit Nunaanni takornariartitsinermik ingerlatsisunit namminersortunit pilersinniassallugit ajornartorsiutaasinnaasoq. Ullumikkut takornariartitsinermik inuussutissarsiutit pingaarnertut suliffeqarfinnik mikisunik aamma akunnattunik ingerlatsisoqarput, sulissanik taamaattunik kivitsinissaminnut periarfissaqanngitsunik.

Takorlooruminaappoq namminersortut suliniuteqarnerisigut taamaallaat aningaasanik aarlerinani naammagittarlunilu aningaasaliissutigineqartussanik naammattunik katsersisoqarsinnaanera, imatut annertussuseqartunik assersuutigalugu Ilulissat Kangiani sermip eqqaani takornariat qitiusumik ornittagaannik - Isfjordcenterimik - pilersitsisoqarsinnaaneranut atugassanik. Maanna tikeraartartut ukiuni aggersuni tikittartussat eqqarsaatigalugit suli ungasippoq pisariaqartumik imminnut akilersinnaasumik aningaasaliisoqarsinnaanera, namminersortunit peqataaffigiumaneqartunik.

Ilanngullugulu aalajangiisuvoq nunatta tamarmiusup tikeraat ornittagaannik takornariartitsivinnillu pineqartunik piginnittutut misigissuseqarnissaa, nunatsinni takujuminartuutitsinnut qanittumi taakkunungalu atasumik inissisimasussaasunut. Takornariat ornittagaannut pisortat piginnittuunerat aamma qularnaareqataassaaq taakkua assigiissaakkamik pitsaassuseqartinneqarnissaannut. Siumut naatsorsuutigisaqareersinnaaneq aamma ataqatigiinneq aalajangiisuussapput takornariartartut amerliartortinnissaannik kissaataasut piviusunngortinneqarsinnaanerannut.

Inatsisissatullu siunnersuutip mattutinngilaa isumaqatigiissuteqarnikkut tikeraat ornittagaata takornariartitsiviullu tamarmiusup ilaataluunniit ingerlanneqarnerata namminersortunit,

kommuninit imaluunniit ingerlatseqatigiiffinit pisortanit pigineqartunit assigisaannilluunniit tigummineqarsinnaanerat. Naak ingerlatsineq allanut suliassiissutigineqaraluartoq, suli suliaq (Naalackersuisumit suliassamut akisussaassuseqartumit maanna Inuussutissarsiornermut) Naalackersuisoqarfimmit aallaaveqassaaq, taamalu ingerlatsinerup pitsaassuseerussinnaanera imaluunniit ”imersunnittsunngorsinnaanerata” pinngitsoortinneqarnissaa qularnaaqqaneqassalluni, namminersortut ingerlatsisuusinnaajumaartut pisussaaffeqassammata kiffartuussinerup annertussusissaanik siumoortumik isumaqatigiissuteqarnikkut aalajangersariigaasumik.

Tikeraat ornittagaat imaluunniit takornariartitsiviit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut, kiisalu suliffeqarfiit siunnersuut naapertorlugu tikeraat ornittagaata ilaanik imaluunniit takornariartitsivimmik ingerlatsisuusut aningaasarsiornikkut imminnut napatittuussapput, sapinngisamillu immiut akilersinnaasumik ingerlanneqassallutik. Tamanna suna tamaat angullugu piumasaqaataangilaq, piffissami aallarnissaaviumi imaluunniit nunatsinni ineriartornerup kingunerisaanik piffissat ilaanni tamanna ajornassamat.

1.3 Tikeraat ornittagaat aamma takornariartitsiviit katsersugaasiviunngillat

Tikeraat ornittagaata katsersugaasivik assiginngilaa. Najukkani katsersugaasiviit aamma tikeraat ornittagaasa suliassat tunngavimmikkut assigiinngissutaat suliassaallu inatsisissatut siunnersuummi ersittutut tikeraat ornittagaasa siunertaat tassaammat takkornariat Kalaallit Nunaannukartartut amerlanerulersinnissaat, katsersugaasiviilli ilisimatusarnernikkut nalunaarsuinikkullu suliassaqartarlutik, ilaatigullu katsersisarnikkut, nalunaarsuisarnikkut piujuaannartitsiniarnikkullu peqataasussaallutik Kalaallit Nunaanni kulturikkut kingornussassat qularnaarneqarnissaannut.

Katsersugaasiviit ingerlanneqarnerat kulturikkut ingerlatsivimmut atasuupput. Tikeraat ornittagaalli ingerlatsivimmit Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfiup ataani inissisimasumit ingerlanneqassapput, siunnersuullu naapertorlugu suliffeqarfimmut isumaqatigiissuteqarnikkut tikeraat ornittagaasa ingerlanneqarnerat suliffeqarfimmut suliassanngortinneqarsinnaavoq, imaluunniit kommunimut pineqartumut isumaqatigiissuteqarnikkut tikeraat ornittagaat ingerlanneqartussaatinneqarsinnaalluni. Ataatsimoortumik ingerlatsivik aqputigalugu qularnaarneqassaaq aqqissuussineq ingerlaavartuq niuernikkullu ineriartortitsineq, aammalu allaffissornikkut iluaqutissat sulianik ingerlatsinermi pissarsiarineqassallutik.

2. Siunnersuummi qulequttat pingaarnerit

Siunnersuummi siunertaasoq pingaarneq tassaavoq takornariartitsinerup pissusissamisoortumik ineriartortinneqarnissaa, immiut akilersinnaasumik ingerlatsinerup siuarsarnissaa, Kalaallit Nunaanni tamarmi ornitassat takujuminartut nuannersullu eqqarsaatigalugit.

Siunnersuut killiliussanut aamma aalajangersakkanut aalajangersimasunut tunngatillugu ataatsimoortumik suliaavoq, taamalu pisariaqartitsineq tunngavigalugu naleqqussaansamut periarfissaqartitsilluni. Takornariat ornittagaannik takornariatitsinermilu ingerlatsivinnik pisariaqartitsineq ingerlatsinerlu assigiinngitsorujussuusinnaavoq. Taamaattumillu siunnersuut inissaqartitsisumik oqaasertalersugaavoq, tassuuna aqputissiuunniarlugu ingerlatsinerup sapinngisamik pitsaanerpaamik aqqissuunneqarsinnaanissaa.

Siunnersuut taamaallaat atortuussaaq tikeraat ornittagaannut aamma takornariatitsivinnut pisortanit pilersinneqartunut. Namminersortut tikeraat ornittagaannik imaluunniit takornariat takusassarsiorfigisinnaasaasa ilaannut atasumik takornariatunut ingerlatsivimmik pilersitsiniarpata, tamanna inatsisip atuuffiata avataaniissaaq. Taamaasillunilu siunnersuutip akornusissanngilaa aningaasaliiniartut namminersortut Kalaallit Nunaannut takornariatartut ornittagaannik pilersitsisinnaanerat ingerlatsisinnaanerallu.

Siunnersuut immikkoortitaavoq tikeraat ornittagaannut aamma takornariatitsinermi ingerlatsivinnut.

Immikkoortitsilluni aqqissuussineq tunngaveqarpoq nalilerneqarmat tikeraat ornittagaannik aqqissuussineq taaguutaanngitsoq naammattoq takornariatitsinermi ingerlatsivinnut mikinernut, aqqissuussinernut aqqusinernullu atatillugu. Inatsisissatut siunnersuummi isiginiarneqarpoq nunatsinni ornitassaqqissoqarfinni tamani naleqquttuussanngitsoq takornariat ornittagaannik annertuunik pilersitsisoqarnissaa, takornariatunut takusassanut alutornartunut tunngasunik sullissiviusunik. Tassami aamma pisariaqartinneqartassapput tikeraat ornittagaat mikisunnguit, takusassanut alutornartunut anngunnissamut periarfissaqartitsisut.

3. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassai

Aallaavittut ingerlatsineq Naalakkersuisunit suliassaqaqarfiup attuumassuteqartup ataani Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqassaaq.

Ingerlatseqatigiiffimmik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartumik nutaamik pilersitsisoqartariaqassappat siunnersuut una naapertorlugu tikeraat ornittagaannik takornariatitsivinnillu ingerlatsisuusassanik, pisariaqassaaq aningaasanut inatsimmi ilassutitut aningaasaliisoqarnissaa.

Naalakkersuisut suliassaraat suliffeqarfinnut isumaqatigiissuteqarnissaaq, tikeraat ornittagaasa imaluunniit takornariatitsiviit ingerlanneqartarnerat imaluunniit taakkua ilaasa ingerlanneqartarnerat pillugu. Siunnersuut naapertorlugu taamaasillutik Naalakkersuisut pisussaaffigaat pilersissallugit, aningaasalersussallugit ingerlatissallugillu tikeraat ornittagaat aamma takornariatitsiviit.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Naatsorsuutigineqanngilaq siunnersuut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit annertunerusunik pitsaanngitsunik inuussutissarsiortunut kinguneqassasoq. Siunnersuutilli illuatigut siunnerfigaa inuussutissarsiornikkut pitsaasumik ineriartortitsisoqarnissaa.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusiannut siunnersuutip kingunerisassai

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasulluunniit peqqissusiannut kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Siunnersuutip innuttaasunut kingunerisassai

Naatsorsuutigineqanngilaq siunnersuut innuttaasunut sunniuteqassasoq.

7. Siunnersuutip kingunerisassai allat pingaaruteqartut

Naatsorsuutigineqanngilaq siunnersuut allatigut pingaarutilinnik sunniuteqassasoq.

8. Oqartussanik kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 1. juni 2016-imiit 28. juni 2016-imut Namminersorlutik Oqartussat tusarniaasarnernut quppersagaanni tamanut takusassiarineqarsimavoq.

Siunnersuullu aamma tusarniaassutigineqarsimavoq pisorta qarfinnut, kattuffinnut allanullu makkununga:

Naalackersuisoqarfinnut tamanut, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisunut, NUKAKA, KANUKOKA, Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia aamma Kommune Kujalleq.

Tusarniaanermi ukunannga akissutisisoqarpoq:

Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalackersuisoqarfik, Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut aamma NUKAKA.

Tulliuttuni tusarniaanermi akissutaasut aamma allannguutissatut siunnersuutaasut sammineqassapput. Oqaatigineqassaaq tusarniaanermi akissutaasut *uingasumik nalunaarsukkat*, taamaallaat pingaarnersuilluni issuaanerusarmata.

Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalackersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik tusarniaanermi oqaaseqaateqanngilaq.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Kalaallit Nunaanni sulisitsisut siunnersuummut oqaaseqaateqanngillat.

Qaasuitsup Kommuniata siunnersuut isumaqatigaa.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup siunnersuut suliniutitsialattut nalilerpaa, kalaallini aningaasarsiornikkut takornariartitsinerup napatitsissutaasutut inissimalernissaanik anguniagaqarnermut ilaasutut isigalugu.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiullu ingerlaqqilluni oqaatigaa "aallaavigalugu pisortat aningaasartuutaasa siunnersuummut atatillugu takornariartitsinermut aningaasaliissutaareersut iluanni ingerlanneqarsinnaanissaat, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup ernummatituarivaa anguniarneqartariaqartoq tikeraat ornittagaasa takornariartitsiviillu ingerlanneqarneri imminut akilersinnaasumik pissasut, taamalu pisariaqassanngitsoq ingerlaavartumik pisortanit tapiissutitsigut aningaasalersorneqarnissaat."

Tikeraat ornittagaat takornariartitsiviillu imminnut akilersinnaasutut ingerlanniarneqartussapput, kissaataavorlu tikeraat ornittagaat aamma takornariartitsiviit sapinngisamik imminnut napatissinnaassasut aningaasarsiutaasumik iluanaarutaasumillu ingerlanneqarnermikkut. Taamaattoq piffissami ikaarsaariarfiusumi qitiusumik ingerlatsiviit ammareerneranniit pisariaqartitsisoqarsinnaavoq pisortanit ingerlatsinermut tapiissuteqartarnissaq.

Qeqqata Kommuniata aamma KANUKOKA-p ujartorpaat katersugaasiveqarnermut inatsisip aamma siunnersuutip matuma akornanni Namminersorlutik Oqartussat pigisaannik tikeraat ornittagaasa takornariartitsiviillu akornanni pissutsit qulaarneqarnissaat. Qeqqata Kommuniata tamanna imatut oqaatigaa: "Inatsisissatut siunnersuutip isumannaanngilaa suliassanik pisussaaffinnillu qularnaatsumik inissiisoqarnissaa, Katersugaasiveqarnermut Inatsimmut atatillugu (Katersugaasiveqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. juni 2015) inatsisiliornikkut suliniutaasut tunngavigalugit katersugaasiviit qanoq ittunik suliassaqartinneqassanersut." NUKAKA-p oqaatigaa: "katersugaasiveqarneq pillugu inatsisip aamma siunnersuutaasup Namminersorlutik Oqartussat tikeraat ornittagaannik takornariartitsivinnillu siunnersuut naapertorlugu pilersinneqartussani qanoq attaveqartoqassanersoq qularnaarneqarsimanngilaq."

Tikeraat ornittagaat aamma takornariatitsiviit pillugit inatsisissatut siunnersuut aamma katersugaasiveqarnermut inatsit malittarisassaapput assigiinngitsut marluk, imminnut attaveqanngitsut, ingerlatsivinnillu assigiinngitsunik immikkoortunillu aqutsisuusut.

Siunnersuummi katersugaasiviit aamma taakkunani suliassat isumagineqartut aqunneqanngillat. Taamaalillutik katersugaasiviit suliatic suliniutitillu katersugaasiveqarneq pillugu inatsit naapertorlugu ineriartortittuarsinnassavaat.

Tikeraat ornittagaat aamma takornariatitsiviit katersugaasiviunngillat, tamannalu pissutigalugu katersugaasivinnut inatsimmi pisussaaffinnik aalajangersakkanillu aqunneqaratik, taannali naapertorlugu ineriartortinneqassallutik.

Qeqqata Kommuniata oqaatigaa: ”Inatsisissatut siunnersuummi kommunit tikeraat ornittagaannut takornariatitsivinnullu oqartussaaqataasinnaaner at ilaatinneqanngilaq, kiisalu kommunit piginnittuusinnaaner at piginnittoqataasinnaaner alluunniit ilanngunneqarani. Kommunit taakkununnga ilaasinnaasariaqarput, sunniuteqarsinnaallutillu tikeraat ornittagaannut takornariatitsivinnullu.”

Siunnersuut tunngaveqarpoq tikeraat ornittagaasa takornariatitsiviillu Namminersornerullutik Oqartussanit pilersinneqarnissaannik aallaavittullu Namminersorlutik Oqartussanit ingerlanneqarnissaannik. Taamaaliorpoq assigiiaartumik pitsaassuseqarnissaq ornittakkanullu takornariatitsivinnullu ataqatigiisumik najoqqutassaqaarnissaq qularnaarumallugu. Piginneqatigiissutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tunniunneqarsinnaanissaat periarfissaatinniarlugu inatsit naleqqussarneqarsimavoq, aamma ingerlanneqarneranut tunngatillugu.

Qeqqata Kommuniata oqaatigaa: ”siunnersuut najukkanit aallaavimmik amigaateqartoq.”

Soorlu 2016-imi Aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi 85.50.20, qupperneq 647-imi ”Takornariatitsinermi sanaartorneq” takuneqarsinnaasoq, maanna Ilulissat Kangianni Sermip eqqaani tikeraat ornittagaat pilersinniarlugu suliniut assersuutissaasoq tikeraat ornittagassaata pilersinniarneranut atatillugu kommune sumiiffimmilu soqutiginnitsit suliniummot peqataasutut ilanngutitinneqarnerat, siunnersuisooqatigiinni peqataanermikkut Kangiani Illorsuassap ineriartortinneranut pilersinniarneqarneraniilli annertuumik tunniussaqaarsimasut.

Takornariatoqarnerulernera Kalaallit Nunaanni, siunnersuutip nammineq kingunerisassaa, annertuumik najukkani namminerni iluaquisiisussaavoq, takorniarnerulernerup inuussutissarsiornikkut ineriartortoqarnissaa ilalersussammagu, suliffissanillu amerlanerusunik pilersitseqataalluni.

NUKAKA-p oqaatigaa: "isumaqatigalugu Kalaallit Nunaata iluaqutigisinnaammagit ullutsinnut naleqquttunik kulturikkut oqaluttuarisaanermi misigisassatut neqeroorutaasinnaasut, soorlu taamaattut nunani allani takuneqartartut. NUKAKA-li isumaqarpoq taamaattut ineriartortinneqartariaqartut katersugaasiviit pioreersut suleqatigalugit, imaluunniit katersugaasivinnit ingerlanneqareersunit."

Tikeraat ornittagassat takornariartitsiviillu nutaat kulturi pillugu neqeroorutit tamarmiusut assigiinngisitaartunngortinnissaannut peqataassaapput, katersugaasiviillu tassani aamma pingaaruteqartumik inissisimapput.

Inatsisissatut siunnersuut aqutigalugu takornariartunut misigisassatut neqeroorutit nutaat pilersinnissat kissaatigineqarpoq, niuernikkut ingerlatsinissaq siunnerfigalugu, taamalu sammisassat katersugaasiveqarneq pillugu inatsisip atuuffiata avataaniillutik.

NUKAKA-p oqaatigaa: "Nalinginnaasumik oqaaseqaatini (1.2.2.) naatsorsuutigineqarpoq tikeraat ornittagaat namminneq takornariartunik aamma aggersaassatut imaluunniit nutsuissasut. Tamanna allaanngilaq oqallinneq kukkukooq mannillu pillugit, suna siulliua kukkukooq imaluunniit mannik?"

Tusarniaavigineqartup oqaaseqaatai tusaatissatut tiguneqarput.

NUKAKA oqaatigaa: "Aammaarluni oqaatiginiarneqarpoq (immikkoortumi 1.2.3-mi tikeraat ornittagaat takornariartitsiviillu katersugaasiviunngitsut) nalinginnaasumik oqaaseqaatini, katersugaasiviit ilisimatusarnermik, atuartitsineramik nalunaarsuinernillu pisussaaffeqartut. Tamanna ilumuuvinnigilaq: Katersugaasiviit akuerisaasut saqqummiussuisarnissamik pisussaaffeqarput, tamatumalu assiginngilaa atuartitsinissamut pisussaaffik. Katersugaasiviit akuerisaasut tamatuma saniatigut katersisassapput, piujuaannartitsillutillu, aammalu Katersugaasiveqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. juni 2015-imeersoq naapertorlugu kulturimik aamma ineriartortitsisussaallutik."

Tusarniaavigineqartup oqaaseqaatai tusaatissatut tiguneqarput. Oqaaseqaatinilu erseqqissaasoqarluni imaalillugu katersugaasiviit ilisimatusarnermik nalunaarsuinernillu suliassaat kisimik eqqaaneqarlutik. Erseqqissaammik ikkussisoqarpoq katersugaasiviit Kalaallit Nunaanni kulturikkut kingornussat qularnaartussaagaat, ilaatigut katersuisarnikkut nalunaarsuinikkut piujuaannartitsinikkullu.

NUKAKA-p oqaatigaa: "Oqaaseqaatini nalinginnaasuni allanneqarsimavoq tikeraat ornittagaat aningaasarsiornissaannarmik siunertaqartuusut. Tamanna NUKAKA-p isumaa naapertorlugu katersugaasivinni pissutsinut nassaassaasunut naapertuutinngilaq. Kalaallit katersugaasivii amerlasuut maanna pisiniarfittaqartareerput tammajuitsussanik

eqqumiitsulianillu tuniniaaviusunik. Katersugaasivimmi kioski katersugaasivimmi nutaaliaasumi misigisassat ilagigaat oqaatigineqarsinnaavoq.”.

Siunnersuutikkut katersugaasiviit aqunneqanngillat soorluli aamma mattussisoqanngitsaq katersugaasiviit aningaasarsiornermik ilaqarsinnaanerannut. Takornariat katersugaasiviliarsinnaaner, tikeraat ornittagaannut imaluunniit takornariatitsivinnut ingerlasinnaaner sumiiffik pineqartoq takornariatunut soqutiginarnerulersittarpaa.

NUKAKA-p oqaatigaa § 2, imm. 2-mut atatillugu: ”Tikeraat ornittagaat imaluunniit takornariatitsivik imaqartinneqassaaq kalaallit kulturianneersunit ilaqartunik, inuiaqatigiillu naleqartitaannik takornariarnermilu misigisassanik pitsaassusilinnik ersersitsissallutik. Tamanna NUKAKA-p pissusissamisoorluinnartippaa, ilutigisaanilli aamma oqaasertaleruminaatsillugu. Takornariatartunut nioqqutissanik ineriartortitsinerni isumaliugineqarpoq eqqumiigalugu kalaallit immikkut oqaluttuariaasiannik peqarnersoq.”.

Tikeraat ornittagaat takornariatitsiviillu Kalaallit Nunaannik oqaluttuamut ilanngussissapput patajaallisarlugulu, taannalu ilutigalugu tikeraanut misigisassarsiornerussalluni. Assersuutigalugu Kalaallit Nunaata geografia immikkut ittoq, geologia, uumasui, naasui oqaluttuarisaaneralu pillugit paasissutissiarinninneq nutaaliaasoq ilanngutititsisorlu. Tassalu kissaatigineqarpoq taamatut aaqqissuussinikkut ineriartortitsinissaq Kalaallit Nunaata takornariatunut ornitassatut immikkuullarissusaanik.

NUKAKA-p § 4-mut oqaatigaa: ” Takornariatitsivimmi assersuutigalugu kalaallit eqqumiitsuliaat saqqummersinneqarsinnaapput. Tamanna NUKAKA-p eqqumiigaa kalaallit katersugaasiviini eqqumiitsuliarpasuarunik saqqummersitsisoqartuarmat, allaallumi katersugaasivinnik immikkut sammivilinnik marlunnik kalaallit eqqumiitsuliaannut (assilialiaannut) peqarluni. Tikeraat ornittagaat takornariatitsivillu, kisiannili Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut, arlalitsigut sumiiffinni kommunit katersugaasiviinik inangiisassapput.”.

Aamma ullumikkut katersugaasiviit assilialianik saqqummersitsisarnermik kisermaassillutik ingerlatsisuunngillat. Assersuutigalugu Katuaq akuttunngitsumik eqqumiitsulianik saqqummersitsisoqartarpoq, soorlu aamma suliffeqarfiit namminersortut, saqqummersitsisarfiit il.il. eqqumiitsulianik saqqummersitsisartut. Kalaallit eqqumiitsuliaannik saqqummersitsisinnaanermut periarfissat amerlanerusut Naalakkersuisut isumaat naapertorlugu kalaallit eqqumiitsuliornikkut ingerlatsinerannik uummaarissumik pilersitsinissamut ilanngusseqataapput, soorluttaaq kulturikkut ingerlatseqataasut kulturikkullu misigisassat amerlasuut allanngorartullu takornariatunut pilerinarsaataasartut. Tikeraat ornittagaanni saqqummersitsisarnerit aaqqissuunneqarnissaat akunnaquteqanngitsumik sumiiffimmi saqqummersitsinernik allanik soqarnersoq alaatsinaattarlugu pisassaaq, saqqummersitsinernut allanut qaleriittoornissaq pinaveersaarumallugu.

NUKAKA-p § 4, imm. 2-mut atatillugu oqaatigaa: ” Tikeraat ornittagaat allaaserineqartut saqqummersitsinermik annertuumik imaqartutut, takornariat takornariatitsisumit oqaluttuunneqarfigisartagaannik. Taakkua assersuutigalugu aamma tassaasinnaapput assilissat oqaasertalersukkat, oqariartuummik oqaluttuurtut ”. Taamaattut NUKAKA-p isumaa naapertorlugu katersugaasivinnit suliarineqarsinnaagaluarput. Tamanna sutigut katersugaasivinni saqqummersitsisarnernit allaaneruva? ”.

Inatsisissatut siunnersuutip katersugaasiviit ingerlatitseqqiinissamik najoqqutassiaasa ineriartorteqqinnissaannut periarfissaannik arlaatigulluunniit annikillisaanngilaq. Immikkoortut ataasiakkaat saqqummersitassat ingerlatitseqqitassallu eqqarsaatigalugit ornittagassanut ataasiakkaanut tulluarsarlugit suliarineqassapput. Saqqummersitsinerni tamani ingerlatitseqqiinissamut aamma saqqummersitsinissamut teknikkit assigiinngitsut amerlalaartut atorpeqartassapput. Naalakkersuisut tikeraat ornittagassaannik takornariatitsivinnillu pilersitsinissaq takornarissanut tikeraanullu misigisassatigut sammisassaqtitsinikkullu amerlanerusunik neqerooruteqalernissamut periarfissatut isigivaat. Tikeraat ornittagassaat niuerneramik siunertaqarmata assigiinngitsunik neqerooruteqarlutik soorlu takusassaqqissut pillugit tunuliaqutaasunik ingerlatitseqqiineq, sumiiffimmeersunik nerisassanik ussigaqarsinnaaneq kiisalu tammajuitsussanik, sanalukkanik atuakkanillu pisariaqarsinnaaneq – Naalakkersuisut isumaqarput tamakku katersugaasivinnit ingerlanneqarsinnaanngitsut taakku suliaminni allanik siunertaqarmata taamaattumillu inatsit alla najoqqutaralugu malittarisaliuunneqarlutik.

NUKAKA-p § 7, imm. 2-mut oqaatigaa: ” [...] naqissuserneqarpoq tikeraat ornittagaannik aamma takornariatitsivinnik pilersitsinikkut sanaartortoqarsinnaasoq illuutininik, ikaartarfinnik, ungalunik il.il. tikeraat ornittagaannut takornariatitsivinnullu angalasinnaanermut pisariaqartunik ’. Oqaluttuarisaanermi kingornussat eriaqisassat taakkualu eqqaat mianerisassaasarpur angallannernut allanngujasarlutillu. Ikaartarfinnik allanillu oqaluttuarisaanermi pingaarutillit eqqaanni pilersitsiortorneq aningaasarsiornerinnarmiit isigaluni pisariaqanngilaq, kisiannili oqaluttuarisaanikkut imminut napatissinnaasumik ingerlatsinermik tunngavilimmik aamma. NUKAKA isumaqarpoq taamaattunik pilersitsisarnerit pisariaqartut NKA-miit akuersissutitalimmik, qularnaarumallugu oqaluttuarisaanermi eriaqisassat piujuaannartitsinermiit isigisumik ingerlanneqartarnissaat, aammalu taakkua oqaluttuassartaasa ingerlatseqqinneqartarnerini.

NUKAKA-p tamatumunnga atatillugu malugeqquaa ”Kulturikkut eriaqisassat eqqissisimatinneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 19. november 2007-imeersoq”.

Siunnersuutip eriaqisassanik eqqissisimatitsinermi maleruagassat atuuttut allanngortinngilai. Tikeraat ornittagaannik takornariatitsivinnillu pilersitsiortorneq ingerlatsinerlu siunnersuummi pineqartoq pissaaq eqqissisimatitsinermut il. il. inatsisit atuuttut naapertorlugit.

Kommuneqarfik Sermersuumiit oqaatigineqarpoq inatsip nutaap atortuulersinneqarnissaani Namminersorlutik Oqartussanik suleqateqarnissaq annertuumik qilanaarineqartoq.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: "inatsimmut nassuiaatitut oqaaseqaatini erseqqissarneqartoq nunani allani misilittakkat takutissimagaat tikeraat ornittagaannik pilersitsisarnerit tunngaviulluinnartartut takussallugit pilerinartunik annertuumik ineriartortitsisarnerni, taamalu misigisassarsiortut misigisassaannik annertunerulersitsissutaasartut [...]. Inatsisissatullu siunnersuummut oqaaseqaatini innersuussisoqarpoq kulturikkut illorsuarnit Sisimiuni Nuummilu misilittakkanut, taakkua namminersortumik inuussutissarsiutinut pitsaasumik sunniuteqartut oqaatigalugit, kiisalu misilittakkat taakkua ersersikkaat Kalaallit Nunaanni pisortanit takusassarsiornissamut pilersaarutininik pilersitsisarinnissaq inissaqartoq, namminersortumik ingerlatsineq akornusinnikkaluarlugu. KS neriuppoq naliliinerit taamaattut eqqortuusimassasut, kisiannili nalornissutigalugu kulturikkut illorsuarnit taakkunanga marlunnit misilittakkat taamatut inerniliinissamut atorneqarsinnaanersut."

Tusarniaavigineqartoq ilumoorpoq isumaliutersuutimini, kulturikkut illorsuit marluk taakkua assersuunneqarsinnaanngitsut tikeraat ornittagaannut taakkua imminnut ataatsimiit ataatsimut sanilliukkaanni. Tamanna oqaaseqaatini ersarinnerulersinniarneqarsimavoq.

Sisimiuni Nuummilu kulturikkut illorsuarnut innersuussineq eqqarsaataasimavoq assersuutitut pisortanit pigineqartut qitiusumik ingerlartsiviit ingerlasinnaasut namminersortut ingerlatsinerinut akornusiinatik. Illuatungaatigullu kulturikkut illorsuit taakkua illoqarfiit pineqartut takornariartartunut soqutiginarnerulersittarpaat, namminersortullu ingerlatsineranni periarfissat annertunerulersittarlugit.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: "KS-p takornariartitsinerup siuarsarneqarnerani suliniutinik annertuumik allannguuteqartitsinertut isigaa, Namminersorlutik Oqartussat sanaartorniarpata Namminersorlutik Oqartussat pigisassaannik tikeraat ornittagassaannik takornariartitsivinnillu arlaqartunik, siunnerfiusunillu taamak annertutigusumik allannguuteqartitsineq pisariaqartoq isumaqarluni nalilersueqqissaarnermik tunngaveqartumik, peqataasunit amerlanerusunit akuuffigineqartumik. Ajuusaarnartutut isigineqarpoq tusarniaanermi paasissutissat ersersinngimmassuk peqqissaartumik pineqartutut nalilersuinermik suliaqartoqarsimanersoa, siusinnerusukkut assersuutit soqutiginarartutut nalilerneqarput, taamaattorli KS-ip kalaallit takujuminartuutaasa nunanilu allanit takujuminartuutit soqutiginarartut naligiinnginnerujussui isiginiarpaa. Peqqissaartumik misissuisoqareersimanngippat taamaattumik suliaqartoqarnissaa inassutigineqarpoq, suliniutissanik nutaanik pilersaarusiortoqannginnerani. Siunnersuutigineqassaaq takornariartitsinerimi inuussutissarsiortuni piusunit kommuninillu sinniisut suleqataallutik peqataassasut, pineqartutut qulaajaanermi, tamatumuuna qularnaarumallugu ajornartorsiutaasinnaasut pingaaruteqartut nalilersuinerimi sammineqarnissaat."

Inatsit aallaaveqarpoq iliuousissanut pilersaarusiornermik annertuumik, ersersinneqartumik Naalakkersuisut nunamut tamarmut atortussamik Takornariartitsinermit 2016-2020-imi periusissiaannik "Kalaallit Nunaanni takornariartitsinikkut ineriartortitsineq 2016-2020 –

qanoq iliortoqartariaqarpa?”, tunngaveqartoq suliassaqaarfimmut pilersaarummik Nunamut tamarmut takornariartitsinikkut pilersaarummik 2012-2015-imik. Suliassaqaarfimmut immikkoortumut tassunga pilersaarummi allaaserineqarput qanoq tikeraat ornittagaannik nunani allani atuisoqarnersoq (ilaatigut Norge-mi aamma Tuluut Nunaanni), allaaserineqarlunilu taakkunani misilittakkat kalaallini qanoq atorineqarsinnaanersut.

Kommuneqaarfik Sermersuup oqaatigaa: ”Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini ersippoq inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaasoq nassuerutigineqarmat ”anigaasaliisitsiniarneq taamatut annertussusilik Kalaallit Nunaanni takornariartitsinermik ingerlatsisuusunit namminersortunit aningaasalersortinniassallugu ajornakusoorsinnaammat.” KS-ip maqaasivaa akuerineqassasoq periaatsit allat aningaasaleerusunnerulersitsiniarnermut atorineqarsinnaanerat, suliniutini taama ittuni annertuuni, assersuutigalugu kisermaassisinnaanermut inatsisiliornerup naleqqussarneqarsinnaanera, timmisartut mittarfiinut akitsuutinik annikillilineq, pilersaaruserneq piffissamut ungasinnerusumut ornittakkanut kiffartuussinermut isumaqatigiissummit sullinneqartartunut il.il.”.

Kommuneqaarfik Sermersooq ilumoorpoq aningaasaleerusussuseq assigiinngitsutigut perrassarneqarsinnaammat. Taamaammat aamma Naalakkersuisut nunamut tamarmut takornariartitsinermi pilersaarummi 2016-2020 "Takornariartitsinermik Kalaallit Nunaanni ineriartortitsineq – suut iliuusaasariaqarpat?" takornariaqarneq pillugu sinaakkusersuinikkut periarfissat pitsanngorsartuarnissaat immikkut isiginiarneqarput, taakkununga ilaatigut ilaallutik akitsuusiussat aaqqissugaanerat taavalu nunap atortulersorneqarnerata pitsanngorsaavigineqarnissaa. Naalakkersuisut misigisimapput siunnersuut pitsaanerpaamik periarfissiisooq pisariaqartinneqartunik aningaasalersuinissat qularnaarneqarnissaannut, aammalu pitsaassusissat qularnaarnissaannut tikeraat ornittagaasa takornariartitsiviillu imminnut ataqatigiittutut aaqqissuunnissaannut.

Kommuneqaarfik Sermersooq oqaaseqarpoq: ”KS isumaqanngilaq inatsisissatut siunnersuutikkut unammilleqatigiinnikkut nikingasoortoqarsinnaanera naammattumik eqqanaarniarneqarsimanngitsoq, kiisalu taamatut pisoqarsinnaaneranut ernummateqarsinnaaneq paatsoortoqarsinnaanera / naammattumik attaveqatigiittoqannginneratigut isumannaarneqarsimanngitsoq. Taamaattumillu ernummatigineqarpoq inatsit takornariartitsinermut, immaqalu inuussutissarsiutinut allanut pitsaanngitsumik kinguneqarsinnaasoq. Ernummatigineqarpoq inuussutissarsiortut namminersortut nalilissagaat inatsit nalornilersitsisinnaasoq, maanna imaluunniit siunissami aningaasaliisarnissanut, taamalu aningaasaleerusussuseq akornuserneqarsinnaasoq. Assersuutigalugu inatsisissatut siunnersuut tunngavigalugu tikeraat ornittagaat eqqumiitsulianik tuniniaasinnaanerat, ataatsimeersuarnermik kiffartuussisinnaanerat, unnuiffissat ilanngullugit, - suliassaqaarfiit maanna ineriartortinneqalersut, taamaattumillu imaalliallaannaq akornuserneqarsinnaasut nunatsinni ornittakkani assigiinngitsuni.”.

Naalakkersuisut isumaqatigaat siunertaqarluartoq pinngitsoorniassallugu tamatumunnga atatillugu inuussutissarsiortut paatsuugaqarsinnaanerat. Nunani allani tikeraat ornittagaannit

misilittakkat takutippaat tikeraat ornittagaat sumiiffimmi inuutissarsiortunut assigiinngitsutigut nutaanik periarfissiisimasut kaaviiartitsinerlu annertunerulersissimagaat. Taamaammat Naalakkersuisut isumaqarput tikeraanut ornittagassat takornariartitsiviillu sumiiffimmi inuutissarsiortunut akornngutaanatik iluaqutaajumaartut.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: ”KS-p aalajangiisuusutut nalilerpaa suliniutit takornariartitsinermi sapinngisamik ”bottom up”-itut ingerlanneqassasut, inuussutissarsiortut sumiiffinni aallaaveqartut sapinngisamik annertunerpaamik ineriartormik ingerlatsisuunerisigut. Suliniutini tamatuma ajornarfiini, - tassanilu ilimanarluni tikeraat ornittagaannik annerusunik pilersitsiortorneq, nalilerneqarpoq aalajangiisuussasoq suliat sapinngisamik ammasumik ingerlanneqarnissaat, taamalu periarfissaqartillugu soqutigisaqartut pineqartut innuttaasullu peqataatinneqarnissaat, sunniuteqarsinnaanissaallu aamma suliniutit imarisaanni. KS-ip maqaasivaa inatsisissatut siunnersuummi aalajangersagaqarnissaa, qanoq aaqqissuussinikkut suliniutit pitsaassusilersorneqarsinnaanersut, kaammattuutigalugulu aalajangersakkanik ilanngussisoqassasoq tamatumunnga atatillugu, taamaaliornikkullu ”bottom up”-imik periaatsit tapersersorneqarlutik.”.

Siunnersuuteqartup isumaqatigilluinnarpaa sumiiffimmit aallaaveqartitsineq pingaaruteqarotq. Soorlu 2016-imi Aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi 85.50.20, qupperneq 647-imi ”Takornariartitsinermi sanaartorneq” takuneqarsinnaasoq, maanna Ilulissat Kangianni Sermip eqqaani tikeraat ornittagaat pilersinniarlugu suliniut assersuutissaasoq tikeraat ornittagassaata pilersinniarnanarut atatillugu kommune sumiiffimmilu soqutiginnitsit suliniummut peqataasutut ilanngutitineqarnerat, siunnersuisooqatigiinni peqataanermikkut Kangiani Illorsuassap ineriartortinneranarut pilersinniarneqarneraniilli annertuumik tunniussaqaareersimasut.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: ”Inatsisiliorneq nutaaq ilimanarpoq kinguneqassasoq suliniutissanik pilersitsiortornernik, inatsisissatut siunnersuutit killiliussaasa iluaniittussanik, tamatumunngalu atatillugu kaammattuutigalugu takornariartitsinermik ineriartortitsinernut aningaasaliissutit sapinngisamik atorineqartassasut suliniutinut piviusorsiortunut, piviusunngortinneqartussanullu, - maqaasineqarporlu tamatumunnga atatillugu qanoq qularnaarneqassanersoq aningaasaatit killeqartut ”allaffissornikkut” suliaannaasussaannigitsunut.”.

Piffissami siullermi isumassarsiat isumaliutersuutigineqarfiini killilersorneqarfiinilu tamanna aningaasanut inatsimmi nalinginnaasumik ingerlatsinernut aningaasaliissutini pisassaaq. Kingornagut suliniutissanik pilersaarusionerq tigussaasunngortitsinerlu Namminersorlutik Oqartussanarut tunngatillugu sanaartugassanarut aningaasaliissuteqarnikkut pisarpoq. Aningaasaliissutit taakku taamaallaat atorineqassapput avataaniit aningaasaleeqataasussam(n)ik pissarsisoqarsimappat. Ilulissani Kangiani Illorsuaq aningaasaliissut namminersortut pisortallu suleqatigiilluarnerisigut tikeraat ornittagaat qanoq iluatsilluartigisumik suliarineqarsimananarut assersuutissatsialaavoq.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: "Inatsisissatut siunnersuummi periarfissaqartitsisoqarpoq soqutigisaqartutut pingajuusut tikeraat ornittagaannik takornariartitsivinnillu aningaasalersueqataasinnaanerat. KS-ip maqaasivaa soqutigisaqartutut pingasuusut pineqartut qanoq ittunik pisinnaatitaaffeqarnissaat (nalunnigikkaluarlugu aningaasaliisartut ilaasa aningaasaliissuteqartarneri piginneqataanissamik assigisaanillu piumasaqaatitaqanngitsunik). KS-ip ersarissumik neriuutigaa pisinnaatitaaffiit taamaattut akimut ersittutut atugassiissutigineqartassasut, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut iluaqusiisumik."

Siunnersuuteqartut tusarniaavigineqartoq isumaqatigaat, isumaqatigiissutit taamaattut siunertaqartassasut inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut iluaqusiisussanik. Soqutigisaqartutut pingajuusunut isumaqatigiissuteqarnerit aningaasaleeqataanissamut atatillugu pisortat ingerlatsineranni inuit tamat paasissutissinneqarsinnaanerisa iluanniittussaapput.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: "KS-p maqaasivai aalajangersakkat qularnaarisussat sanaartukkanik nutaanik pilersitsinerni inuiaat kalaallit sumiiffinnut ornigussinnaanerannik akornusiinngitsumik ingerlatsisoqartarnissaa, assersuutigalugu takusassiaalersussanut nutaanut tunngatillugu, assersuutigalugu aalajangersakkat akigitinneqartunut tunngatillugu takornarianik najugaqavissunillu akitigut assigiinngisitsisut. KS isumaqarpoq taamatut aaqqissuussinermut politikki pissusissamisoortumik aaqqissuunneqarsinnaasariaqartoq."

Qitiusumik ingerlatsivinnut sanaartukkanullu periarfissaassaaq assersuutigalugu meeqqat atuarfianni klassinut, pensionisialinnut allanullu immikkut akeqartitsisarnissaaq, imaluunniit piffissani tikeraakiffiusuni immikkut aaqqissuussisarneq.

Kommuneqarfik Sermersuup oqaatigaa: "KS-ip siunnersuutigaa ersarissunik piumasaqaatinik titartaasartunut tunngatillugu aalajangersagaqarnissaa, erseqqissaasunik Naalakkersuisut aamma eqqumaffiginiaraat attaveqaqatigiinnikkut pissutsit sanaartornerlu, taamalu aamma nunap avatangiisillu pinniillisarneqannginnissaat/ isikkuminaallisarneqannginnissaat. Suut nunamik avatangiisinillu isikkuminaallisaasuusarnerat soorunami inuup nammineq isumaanit aalajangerneqartarpoq, - subjektivt – inatsisillu pioreersut tamatumani pisunut taamaattunut naleqqussarneqarsinnaapput."

Naalakkersuisut titartaasartunik immikkullu ilisimasalinnik allanik akulerussisinnaapput, tikeraat ornittagassaannik ingerlatsivinnillu sanaartornissanut atatillugu, ilutsit titartakkallu kissaatigineqartut anguneqarsinnaaqqullugit. Tamannalu assersuutigalugu Ilulissat kangianni sermip eqqaani qitiusumik ingerlatsivissamik pilersaarusionermi pivoq, nunani assigiinngitsuni titartaasartunik unammisitsisoqarmat.

Periaasissani piuminartumik eqaatsumillu suliat ingerlanneqarsinnaanerat qularnaarumallugu inatsisip oqaasertaani immikkut piumasaqaatinik ikkussisoqanngilaq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1 -imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagassatut siunnersuummi nalunaarneqarpoq siunnersuutip pingaarnertut atuuffissaa.

Aalajangersagassatut siunnersuummi erseqqissarneqarpoq siunnersuut taamaallaat tikeraat ornittagaannut aamma takornariartitsivinnut Namminersorlutik Oqartussanit pilersinneqartunut atortuussasoq. Inatsisartut inatsisaat tikeraat ornittagaannut takornariartitsivinnullu namminersortunit pilersinneqartunut atortuunngilaq.

§ 2 -mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq siunnersuutaasoq tunngavigalugu takornariartitsinikkut suliniutit tikeraat ornittagaanni imaluunniit takornariartitsivinni ingerlanneqartut tapersersorneqarsinnaapput. Sumiiffinni takornariartitsinermik ingerlatsiviusuni siunnersuut ingerlataareersunut tapersersuisinnaavoq, sumiiffinnilu takornariartitsinerup ineriartortinneqarnissaanut kissatiginneqartuni siunnersuut ineriartornerup siuarsarneqarnissaanut atorneqarsinnaalluni. Siunnersuummi anguniagaavoq nunatsinni takujuminartut misigisassallu akornanni tikeraat ornittagaannik imaluunniit takornariartitsivinnik sanaartorfiusuni, takusassaqqissut tulluarnerpaamik siuarsarneqarsinnaanerit, takornariat soqutigisaasa iluanni.

Imm. 2-mut

Tikeraat ornittagaannik takornariartitsivinnillu ineriartortitsineq saqqumilaartitsinerlu aaqqissuunneqassapput kalaallit kulturiat, oqaluttuarisaanerit inuiaqatigiinnilu pissutsit tunngavigalugit.

Tikeraat ornittagaat imaluunniit takornariartitsivik taamaasilluni kalaallit kulturiata ilaanik imaqassaaq. Ilutigisaanik tikeraat ornittagaata pitsaassusissaa imaluunniit takornariartitsiviup pitsaassusissaa imaalu inuiaqatigiinni naleqartitanik takornariartitsinermilu neqeroorutaasunik ersersitsissapput.

§ 3 -mut

Aalajangersakkami nassuiarneqarpoq takornariartitsivik siunnersuut naapertorlugu qanoq paasineqassanersoq.

Tikeraat ornittagaat ingerlatsiviusarpoq annertujaq, aningaasarsiornikkut imminut akilersinnaasumik atugassarititaasut iluanni takujuminartuutitsinnik ataatsimik arlalinnilluunniit saqqummiussuiffiusoq ingerlatsiviusorlu.

Tikeraat ornittagaat Namminersorlutik Oqartussanit pilersinneqarsimassaaq, takornariartunullu saaffiginnittuussalluni. Takornariat ornittagaat siunnersuut una naapertorlugu nunatsinni takujuminartuutitta ilaasa eqqaanniissaaq, tassungalu imaluunniit taakkunungalu tunngasuussalluni, imaluunniit nammineq takujuminartuussalluni.

Tikeraat ornittagaattut assersuut nammineq takujuminartuq tassaasinnaavoq nunatsinni aatsitassanik imaluunniit kulturitsinnik tunngavilimmik takutitsisoq, tigussaasutut takujuminartuunngitsoq, kisiannili soqutiginarpoq, takornariartunit soqutigineqartartoq.

§ 4 -mut

Aalajangersakkami nassuiarneqarpoq takornariartitsivik siunnersuut naapertorlugu qanoq paasineqassanersoq.

Takornariartitsivik tikeraat ornittagaannut sanilliunneqarsinnaanngilaq, illuutaallunilu minnerusoq imaluunniit aaqquissuussineq, takornariartunut tikeraanullu atugassiissutaasartoq, takujuminartup ataatsip arlaqartulluunniit eqqaani inissisimasoq. Takornariartitsivik pisariaqanngilaq takujuminartuummik takoqqusaariffiussalluni, kisiannili ilaannikkut imminut akilersinnaasumik takujuminartumukarnissamik imaluunniit takujuminartumik atuinissamik pisariinnerulersitsisinnaalluni. Assersuutaasinnaavoq Kujataani Uunartumi atisaajartarfiit.

Takornariartitsiviit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqassapput takornariartunullu saaffiginnittuussallutik, imaluunniit takornariartunit atorneqarsinnaassallutik.

Takornariartitsivik siunnersuut una naapertorlugu takujuminartup eqqaani inissisimassaaq, imaluunniit takujuminartumut atasuussalluni.

Takornariartitsivik takujuminartuq / isigiuminartuq tassaasinnaavoq piniarnermut tunngasoq imaluunniit kalaallit eqqumiitsuliaat.

§ 5 -imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap nalunaarpaa Naalakkersuisut pilersitsisinnaallutillu ingerlatsisinnaasut Kalaallit Nunaannut tikeraat ornittagaannik.

Aalajangersagaq tunngavissiivoq takornariartitsinerup inuussutissiarsiutitut aningaasarsiornermi nappataasutut inissisimalernissaa pillugu periusissiami anguniakkap naammassineqarsinnaanissaanut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami allaaserineqarpoq tikeraat ornittagaat tassanilu sammisassat siunnersuut naapertorlugu suusinnaanersut.

Takujuminartuutit saqqummersinneqarnerat takoqqusaarutiginerallu assigiinngiaarsinnaavoq. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq saqqummersitsineq annertoq, takornariat oqaluttuunneqarlutik angalaarunneqartarfiat. Assersuutigalugulu aamma tassaasinnaavoq sumiiffik annikinnerusoq assilisanik taakkunungalugu oqaasertaliussanik saqqummiussuineq. Ininik attartortitsisarneq taakkunungalugu atortorissaarutaatit aamma ataatsiimiittarfiit ilaasinnaapput.

§ 6 -imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nalunaarneqarpoq Naalakkersuisut takornariartitsivinnik Kalaallit Nunaanni pilersitsisinnaasut ingerlatsisinnaasullu.

Aalajangersagaq tunngavissiivoq takornariartitsinerup inuussutissiarsiutitut aningaasarsiornermi nappataasutut inissisimalernissaa pillugu periusissiami anguniakkap naammassineqarsinnaanissaanut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami allaaserineqarpoq takornariartitsivik tassanilu suliniutaasussat siunnersuut naapertorlugu suunersut.

Saqqummersitsinerit aamma takujuminartut tusaqqusaarutigineqartarneri assigiinngiaartumik ingerlanneqarsinnaapput. Ilaatigut pineqarsinnaapput saqqummersitsinerit annertuut, qiperukkat angisuut imaluunnit pinngortitami summiiffiit. Takornariartitsivik siunnersuut naapertorlugu tassaasinnaavoq illuutit, kisiannili aamma atisanik taarsiisarfiusinnaalluni, imaluunniit avatangiisini sananeqaatit, tamatumani aamma aqqusineq il.il.

§ 7 -imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap nalunaarpaa Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni pilersitsisinnaasut ingerlatsisinnaasullu takornariartitsivinnik aammalu tikeraat ornittagaannik, tamannalu pisinnaasoq tikeraat ornittagaannit iluanaarutit, nioqquteqarnikkut kiffartuussinikkullu

isertitat atorlugit, kiisalu tunissutit, aningaasat tapersiissutit imaluunniit aningaasanut inatsit aqutugalugu aningaasaliissutit immikkoortitat atorlugit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami naqissuserneqarpoq tikeraat ornittagaannik aamma takornariartitsivinnik pilersitsinikkut sanaartortoqarsinnaasoq illuutunik, ikaartarfinnik, ungalunik il.il. tikeraat ornittagaannut takornariartitsivinnullu angalasinnaanermut pisariaqartunik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap nalunaarpaa Naalakkersuisut ersarinnerusumik atugassarititaasunik nalunaarusiornikkut pisortanut allanut imaluunniit namminersortunut suleqatissanut tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit aningaasaliinissamut isumaqatigiissuteqarsinnaasut, tikeraat ornittagaannik takornariartitsivimmilluunniit pilersitsinermut ingerlatsinermullu tunngatillu.

Tamatumunnga assersuutissaavoq pisortat peqatigiiffimmut namminersortumut isumaqatigiissuteqarsimmamata Ilulissani tikeraat ornittagassaannut aningaasalersueqataanissamut. Taamalu Naalakkersuisut kommunimut aamma RealDaniamut isumaqatigiissuteqarsimapput Kangiani Isfjordcenter-ip pilersinneqarnissaanut. Tikeraat ornittagaat sananeqareeruni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap nalunaarpaa Naalakkersuisut atugassarititaasut ersarinnerusut tunngavigalugit pisortanut allanut imaluunniit suleqatinut namminersortunut isumaqatigiissuteqarsinnaasut siunnersuisarneq aamma aningaasaliissutissanut qularnaveequsiissutissat pillugit, tikeraat ornittagaannik takornariartitsivinnilluunniit pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu atatillugu.

§ 8 -mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap pisinnaatitsissutigaa Naalakkersuisut piginnittuunermik tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut, pisortat suliffeqarfiinut, suliffeqarfimmullu imminut ingerlattumut, ingerlatsivimmut assigisannulluunniit tunniussisinnaanerat. Tikeraat ornittagaannik ataatsimik arlaqartunilluunniit pilersitsisoqareerneratigut periarfissaalissaaq piginnittuunerup Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut il.il. tunniunneqarsinnaanera, Naalakkersuisut taamaalinerani nalilerpassuk tamanna pissusissamisoortoq.

§ 8, imm. 2 peqatigalugu imm. 1 eqaatsumik periarfissiipput qanoq tikeraat ornittagaasa aamma takornariartitsiviit pitsaanerpaamik aqunneqarsinnaanerannut ingerlanneqarsinnaanerannullu.

Aqutsineq aamma ingerlatsineq suli siunnersuut una malittarisassallu ersarinnerusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut atugassarititaasullu naapertorlugit ingerlanneqartussaapput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami pisinnaatitsisoqarpoq Naalakkersuisut ingerlatsinermik Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut, pisortat suliffeqarfiinut, suliffeqarfimmut imminut ingerlattumut, ingerlatsivimmut assigisaannulluunniit suliassanngortitsisinnaasut. Tikeraat ornittagaannik ataatsimik arlaqartunilluunniit pilersitsisoqareerneratigut periarfissaalissaaq piginnittuunerup Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut il.il. tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tunniunneqarsinnaanera, Naalakkersuisut taamaalinerani nalilerpassuk tamanna pissusissamisoortoq.

§ 8, imm. 1 peqatigalugu imm. 2 eqaatsumik periarfissiipput qanoq tikeraat ornittagaasa aamma takornariartitsiviit pitsaanerpaamik aqunneqarsinnaanerannut ingerlanneqarsinnaanerannullu.

Aqutsineq aamma ingerlatsineq suli siunnersuut una malittarisassallu ersarinnerusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut atugassarititaasullu naapertorlugit ingerlanneqartussaapput.

§ 9 -mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nalunaarneqarpoq Naalakkersuisut aalajangersagaliorsinnaasut malittarisassiorsinnaallutillu tikeraat ornittagaannut aamma takornariartitsivinnut tunngatillugu pissutitut attuumassuteqartunut tamanut, tamatumani aamma taamaattunik pilersitsisarnernut, ingerlatsinernut, atuinernut aammalu tamatumunnga atatillugu pissutsinut allanut atatillugu.

Siunnerfiuvoq tamatuma qulakkiissagaa inatsit isigineqassasoq inuiaqatigiinni atugassarititaasunik ataatsimoortitsisumik, taamalu takornariartitsinermi atugassarititaasut isiginiarneqarlutik, aamma teknikkimut, sillimaniarnermut, peqqissutsimut avatangiisinut inuiaqatigiinnilu piujuaannartitsinermik tunngavilimmik isiginnittoqarnissaanik aamma tunngaveqartumik.

§ 10 -mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat atortuulissasoq ulloq januaarip aallaqqaataani 2017.